

Veje der skader mindst, og vi føler os overbevist om, at hele Samfundslivet er bedst tjent med den her foreslaaede Ordning.

Jeg anbefaler paa mit Partis Vegne Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling, og jeg vil i denne Forbindelse opfordre til, at det maa blive en rolig og saglig Forhandling, fra hvilken partipolitiske Spørgsmaal holdes ude i Erkendelse af det store Ansvar, vi alle har overfor det uheldige Forhold, der her er kommet til Stede. Paa hvilken Maade det er sket, skal jeg ikke nu udtale mig om; men vi staar alle med Ansvaret med Hensyn til at faa det bedst mulige ud af Sagen. Jeg vilde sætte megen Pris paa, at man ud fra disse Grundsætninger kunde optage en lidenskabsløs Forhandling mellem alle Partier her i Salen, idet det vilde være det bedste, om der kunde være Tilslutning fra samtlige Partier til Gennemførelsen af et Forslag af denne Natur.

Der kan muligvis være adskillige Ting at forhandle om, bl. a. henleder jeg Opmærksomheden paa følgende Udtalelse af Bankraadet: „Man tillader sig at tilføje, at man fra Bankraadets Side til enhver Tid vil have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Statsgarantien ikke bliver benyttet til at skabe nogen Favør for Banken i Forholdet til de andre private Banker.“ Muligt kunde der være Tale om, at der i selve Lovteksten kunde komme til at staa noget lignende, hvis noget saadant maatte ønskes. I det hele taget mener jeg, at man ganske roligt og lidenskabsløst skal optage en Forhandling om, hvilke Ændringer der eventuelt kunde tænkes indført i Lovforslaget, idet man i Hovedprincippet giver det sin Tilslutning, saaledes som det er forelagt, netop i Erkendelse af det, jeg nylig har udtalt.

Hauge: Det foreliggende Lovforslag er, hvad Paragraffer, Tal og Størrelse angaar, let at overse, men det er vanskeligt at bedømme, hvilken Rækkevidde Lovforslaget vil faa for det danske Samfund. Ved dette Lovforslag forpligter Staten sig helt og fuldt ud overfor Landmandsbanken, og i denne Henseende adskiller Lovforslaget sig i væsentlig Grad fra det Lovforslag, der blev vedtaget om Landmandsbankens Rekonstruktion i September Maaned i Fjor.

I dette Lovforslag hed det: „Finansministeren bemyndiges til efter Samraad med Handelsministeren og med Tilslutning af et af Rigsdagen nedsat Udvalg, valgt efter Reglerne i Grundlovens § 45, paa

Statens Vegne overfor Nationalbanken at garantere de Laanetilskud, som denne maa anse det for paakrævet at yde Landmandsbanken i Anledning af eventuelle Vanskeligheder i Overgangstiden“. Staten paa-tog sig ikke her noget ubegrænset Ansvar, men kunde paa et hvilket som helst Tidspunkt trække sin Garanti tilbage og lade Banken gaa sin Skæbne i Møde. Noget juridisk Ansvar paahvilede ikke Staten udover, hvad man fra Dag til Dag vilde paa-tage sig; men der paahvilede vel Staten et moralsk Ansvar, idet Sparerne med nogen Grund kunde forudsætte, at Staten ved Givelsen af Rekonstruktionsloven gav dem Tilsagn om, at den vilde opretholde Landmandsbanken. Saaledes har ogsaa mange forstaaet det, medens andre har tvivlet derpaa, og det er en af Aarsagerne til, at vi nu for tredje Gang staar overfor det Forhold, at Landmandsbanken er i Vanskeligheder og ikke kan klare sig, medmindre Hjælp ude fra træder til.

I det Lovforslag, som nu forelægges for os, hedder det i § 1: „Staten overtager med bindende Virkning indtil 1. Januar 1930 fuld Garanti for alle retsgyldige Fordringer paa Landmandsbanken saavel fra Indskydere som fra andre Kreditorer, for saa vidt disse Fordringer ikke kan dækkes af Bankens Aktiekapital, Reservefond og øvrige Midler. Hermed træder Staten ind med den fulde Forpligtelse overfor alle Indskydere i Landmandsbanken. Det er et usædvanligt Lovforslag, her foreligger, og særlig usædvanligt bliver det, naar man erindrer, at det kun er nogle faa Maaneder siden vi sidst beskæftigede os med Landmandsbankens Forhold. Det er derfor berettiget at spørge: Hvad er Aarsagen til, at vi nu har faaet dette Forslag til Behandling her, hvad er det for Forhold, der har nødvendiggjort en saadan usædvanlig Indgriben som den, Regeringen nu har foretaget? Hvilke Forhold har bevirket, at Regeringen ser sig nødsaget til nu pludselig at komme til Rigsdagen og sige: Nu maa der straks træffes Statsgaranti helt og fuldt ud overfor Landmandsbanken, ellers gaar Banken sin Undergang i Møde.

Da vi behandlede Lovforslaget om Bankens Rekonstruktion i September Maaned, gjorde vi fra vor Side straks opmærksom paa, at man kunde løbe den Risiko, at Statens Stilling overfor Banken vilde blive misforstaaet, og vi gjorde opmærksom paa, at det vilde være bedst helt og fuldt ud at lade Staten træde til og overtage Banken som en Statsbank i